

OSZTÁLYOZÁS		Tárgy		725.092.1	
		Hely		"1962"	
Budapestre vonatkozó újságcikkek		Szerző:		Hernádi Sándor	
		Cím:			
PESTI UTCÁK		Forrás:		NÉPMŰVELÉS	
		(Hely)		1962. (Idő)	
		Köt. v. fűz.		(Oldal)	

Épülnek a házak, házsorok, lakótelepek. Szaporodnak az utcanevek. A hazai és külföldi történelem, múlt és jelen fogad az utcaablákon. A honfoglalástól napjainkig jutunk a pesti utcákat járva.

Nemcsak jó hírű király és nádor (Nagy Lajos király útja, József nádor tér) szól hozzánk a táblákról. Utcat kapott a munkás, dolgozó, alkotó ember is: a mozdonyfűtő, mozdonyvezető, az élmunkás, a technikus és a többi.

Olykor szokatlan hangzású, furcsa jelentésű utcaneveket hallunk. Ertjük is meg nem is őket. Milyen lehet az a Tavaszmező és Örömvölgy, amelyről az utcaablákon olvashatunk?

Mind a két szó, mind a két utcanév a tavasz hírnöke, öröm ébresztője volt valamikor. A múlt században ugyanis még sok volt a német utcanév fővárosunkban. A lakosság jelentős hányada német ajkú abban az időben. A nemzeti öntudat ébredésének, a magyar nemzeti nekibuzdulás kezdetének egyik megnyilvánulásként a sok német földrajzi nevet, utcanévet magyarra cserélték föl. A Frühlingsfeld és Freudental német utcanévet is ekkor magyarosították.

Csak hogy egy kis hiba csúszott a névcserébe. Nem törődtek azzal, hogy a Frühlingsfeld és a Freudental személynév, családnév, valakinek a neve volt. Mintha köznévv lett volna, lefordították magyarra szó szerint.

Ezért olyan furcsa szó a Tavaszmező meg az Örömvölgy. Furcsa, mert a tulajdonnevek, a családnévek lefordíthatatlanok. Petőfi minden más nyelven Petőfi, Arany is Arany, nem Gold vagy Zoloto. Gagarin magyarul is Gagarin, nem pedig Búvár.

Sokszor érezzük, ha rójuk az utakat, utcákat, fasorokat, körutakat, sugárutakat, hogy milyen családias ez a roppant város. Hogyne, hiszen ilyen meghittent becezi ezernyi utcáját: Álmavirág, Galamb, Bazsalikom, Gerle, Anyácska. Anyácska ő maga is, kedves fővárosunk. Szerető anyja kisdéd és naggyá nőtt utcáinak. Nem mostohagyerekei a számozott utcák se, a Hatszázhuszonkettedik, a Tizennegyedik, a Hétszáznyolcadik meg a többiek. Csak meg nem találta meg nekik a megfelelő nevet. De keresi már mindegyik újszülöttjének a hozzáillő nevet. Nem kell félni, nem maradnak így számozottan, mint a rabok.

Lehet, hogy egyik-másik tréfás nevet kap majd, ha rászolgál. Ugy, mint az Illatos út. Ezen az úton található a Hungária Vegyiművek. Mint minden vegyi üzemnek a közelében, itt is átható, erős szagok terjengenek. Ezt a szagos utat csak a kötődő, tréfálkozó kedv nevezheti „illatosnak”.

Sok a kis utcácskánk, de változatos a megnevezésük. Aki nem hiszi, ballagjon el a Rófi utcába, tekintse meg a Csücsök és a Csülök utcát, mérje meg az Arasz utca hosszát!

Aztán egy csöppet sem, vagy allig fog kételkedni, kiváltképp akkor, ha közben elvetődik a Csöpp és az Allig utcácskába is.

De nem nyújtom tovább a pesti utcákról szóló kis elmélkedésemet. Nem szeretném, hogy hosszú legyen. Mifelénk, a Rövid utcában ez nem divat...

Hernádi Sándor